

§ 5**Yttrande över Remiss av betänkandet från****Mottagningsutredningen (SOU 2018:22) Ett ordnat mottagande
- gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande**

AMN 2018-0201-1.6

Arbetsmarknadsnämndens beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutade justera paragrafen omedelbart.

Ärendet

Regeringen har remitterat betänkandet *Ett ordnat mottagande – gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande* (SOU 2018:22) till Stockholms stad för synpunkter. Kommunstyrelsen har, utifrån nämndens ansvarsområde, remitterat ärendet till arbetsmarknadsnämnden.

Utredningens utgångspunkt är att skapa ordning och reda i asylmottagningen. Utredningen föreslår inrättande av särskilda mottagandecentra och att huvuddelen av de asylsökande därifrån ska anvisas plats i en kommun under asyltiden. Kommunen ansvarar då för att ordna boende för dem som anvisas. Arbetsmarknadsperspektivet föreslås få en viktig roll i fördelningen av asylsökande till kommunerna.

Kommunerna föreslås få i uppdrag att erbjuda etableringsfrämjande insatser under asyltiden i form av språkundervisning, samhällsinformation och information om och kontakter med arbetsmarknaden. Syftet med detta är att motverka passivitet och främja etableringsprocessen. Vid avslag på asylansökan ska den enskilde flytta till ett särskilt avsecenter för att förbereda sig för att lämna landet.

Utredningen föreslår också en förenkling av ersättningssystemet till kommunerna främst genom en ökad schablonisering.

Arbetsmarknadsförvaltningen är i sitt yttrande i grunden positiv till utredningens huvudförslag och dess grunddrag. Att arbetsmarknadsperspektivet enligt förslaget bör få genomslag i fördelningen av asylsökande till kommunerna är positivt. Detta kräver dock en god samverkan mellan involverade myndigheter, framförallt mellan Arbetsförmedlingen och kommunen.

Ett av utredningens huvudsyften är att skapa ordning och reda och att förtydliga ansvarsförhållandena mellan myndigheter. Detta uppnås till viss del men ansvarsfördelningen mellan kommunen och Arbetsförmedlingen under asylfasen framstår fortfarande som en utmaning då ansvaret flyttar mellan myndigheterna vid ett par tillfällen under hela etableringsprocessen.

Stockholms stad har en god beredskap att med relativt små justeringar anpassa befintlig verksamhet för att även kunna ta emot asylsökande i etableringsfrämjande aktiviteter i form av undervisning i svenska för asylsökande, lokalt anpassad samhällsinformation och kunskap om och kontakter med arbetsmarknaden som utredningen föreslår.

Förvaltningen är positiv till de förändringar som föreslås i ersättningssystemet med ett skifte mot mer schabloniserade ersättningar. Förvaltningen anser att de nivåer som exemplifieras är rimliga.

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 16 augusti 2018.

Beslutsgång

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) föreslog, med instämmande från samtliga ledamöter, att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande

Vice ordförande Johanna Sjö m.fl. (M) lämnade följande särskilda uttalande.

Mottagandeutredningen, som regeringen tillsatte 2015, föreslår ett sammanhållet system för mottagande av asylsökande och nyanlända. Huvudförslaget innebär ett system som sträcker sig från asylansökan till bosättning efter uppehållstillstånd eller återvändande efter avslag. I betänkandet föreslås inrättande av statliga ankomstcentrum för asylsökande, avresecentrum för asylsökande som fått nej på sin ansökan samt att möjligheterna till eget boende (EBO) begränsas.

Vi ställer oss positiva till ett samordnat system. Idag saknas en sammanhållen kedja vilket har lett till utdragna väntetider, försenad etablering eller återvändande samt höga kostnader för samhället och enskilda.

Moderaterna ställer sig dock kritiska till vissa punkter i förslaget. Det handlar bland annat om att personer som bedöms ha möjlighet till uppehållstillstånd ska erbjudas boende inom tre veckor av anvisningskommunen. Enligt nuvarande regelverket måste kommuner erbjuda boende inom två månader. Det är en stor skillnad. I Stockholm är bostadsbristen påtaglig, att ordna boende på så kort tid är orimligt.

Det måste också vara tydligt gällande ansvarsfrågan för personer som får avslag vara klarlagd. Staten bör vara ansvarig för boende och insatser som är aktuella i samband med att personer får avslag och ska flytta till ett avresecenter. Socialtjänsten eller boendepersonal ska inte ansvara för eventuella avhysningar samt kommunikation eller insatser kopplat till detta.

Moderaterna ställer sig positiva när det gäller begränsning av EBO. Det har skapat negativa konsekvenser i form av parallellsamhällen, en svart marknad och trångboddhet. I betänkandet framgår det dock att prövningen utgår från att asylsökande genom skriftliga intyg ska styrka sin boendesituation mot uppställda kriterier, genom registerkontroll av antal folkbokförda på den uppgivna adressen samt särskilda krav på boenden som inkluderar barn. Som det ser ut idag bor personer inte alltid på den adress de är folkbokförda på eller registrerade. Av betänkandet framgår inte hur asylsökandes faktiska boendesituation kontrolleras samt hur ett godkänt boende följs upp eller säkerställs i praktiken. Det måste finnas tydliga kontroller för att detta ska fungera i praktiken.

I betänkandet föreslås även ett obligatoriskt boende på statliga avresecenter för Dublinärenden och personer som fått verkställbara avlägsnandebeslut. Där ska insatser för återvändande kunna erbjudas tillsammans med civilsamhället. Kommunal service som skola, fritidsverksamhet och socialtjänst kommer anses också att behöva kopplas till avresecentren.

Moderaterna menar att prioriteringar måste ligga på att korta väntetiderna att åka hem – inte att erbjuda samhällsinsatser till personer som ska återvända hem.

Ersättaryttrande

Ersättaren Ofelia Namazova Venneman (KD) lämnade följande ersättaryttrande.

Mottagandeutredningen, som regeringen tillsatte 2015, föreslår ett sammanhållet system för mottagande av asylsökande och nyanlända. Huvudförslaget innebär ett system som sträcker sig från asylansökan till bosättning efter uppehållstillstånd eller återvändande efter avslag. I betänkandet föreslås inrättande av statliga ankomstcentrum för asylsökande, avresecentrum för

asylsökande som fått nej på sin ansökan samt att möjligheterna till eget boende (EBO) begränsas.

Vi ställer oss positiva till ett samordnat system. Idag saknas en sammanhållen kedja vilket har lett till utdragna väntetider, försenad etablering eller återvändande samt höga kostnader för samhället och enskilda.

Moderaterna ställer sig dock kritiska till vissa punkter i förslaget. Det handlar bland annat om att personer som bedöms ha möjlighet till uppehållstillstånd ska erbjudas boende inom tre veckor av anvisningskommunen. Enligt nuvarande regelverket måste kommuner erbjuda boende inom två månader. Det är en stor skillnad. I Stockholm är bostadsbristen påtaglig, att ordna boende på så kort tid är orimligt.

Det måste också vara tydligt gällande ansvarsfrågan för personer som får avslag vara klarlagd. Staten bör vara ansvarig för boende och insatser som är aktuella i samband med att personer får avslag och ska flytta till ett avresecenter. Socialtjänsten eller boendepersonal ska inte ansvara för eventuella avhysningar samt kommunikation eller insatser kopplat till detta.

Moderaterna ställer sig positiva när det gäller begränsning av EBO. Det har skapat negativa konsekvenser i form av parallellsamhällen, en svart marknad och trångboddhet. I betänkandet framgår det dock att prövningen utgår från att asylsökande genom skriftliga intyg ska styrka sin boendesituation mot uppställda kriterier, genom registerkontroll av antal folkbokförda på den uppgivna adressen samt särskilda krav på boenden som inkluderar barn. Som det ser ut idag bor personer inte alltid på den adress de är folkbokförda på eller registrerade. Av betänkandet framgår inte hur asylsökandes faktiska boendesituation kontrolleras samt hur ett godkänt boende följs upp eller säkerställs i praktiken. Det måste finnas tydliga kontroller för att detta ska fungera i praktiken.

I betänkandet föreslås även ett obligatoriskt boende på statliga avresecenter för Dublinärenden och personer som fått verkställbara avlägsnandebeslut. Där ska insatser för återvändande kunna erbjudas tillsammans med civilsamhället. Kommunal service som skola, fritidsverksamhet och socialtjänst kommer anses också att behöva kopplas till avresecentren.

Moderaterna menar att prioriteringar måste ligga på att korta väntetiderna att åka hem – inte att erbjuda samhällsinsatser till personer som ska återvända hem.